Shoftim 58: Chapters 18-19 – Moshe's Grandson?! / The Concubine at Givah

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Moshe's grandson?? (continued)

1. Talmud, Nedarim 81a

ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת ת"ח מבניהן? אמר רב יוסף שלא יאמרו תורה ירושה היא להם. רב ששת בריה דרב אידי אומר כדי שלא יתגדרו על הצבור. מר זוטרא אומר מפני שהן מתגברין על הצבור. רב אשי אומר משום דקרו לאינשי חמרי. רבינא אומר שאין מברכין בתורה תחלה.

Why isn't it common for Torah scholars to have Torah scholars among their children? Rav Yosef: Lest people say Torah is an inheritance. Rav Sheshet breih d'Rav Idi: Lest they lord it over the community. Mar Zuta: Because they lord it over the community. Rav Ashi: Because they call people 'donkeys'. Raveina: Because they don't recite the berachah before studying Torah.

2. Midrash, Mechilta d'R' Yishmael, Parshat Yitro (Amalek) 1

"נכריה", ר' יהושע אומר: ארץ נכריה היתה לו ודאי. ר' אלעזר המודעי אומר, בארץ נכריה [נכר קה]... שבשעה שאמר משה ליתרו, תן לי צפורה בתך לאשה, אמר לו יתרו, קבל עליך דבר זה שאומר לך ואני נותנה לך לאשה, אמר לו מהו, אמר לו בן שיהיה לך תחלה יהיה לעבודה זרה, מכאן ואילך לשם שמים, וקבל עליו. אמר לו השבע לי, וישבע לו, שנ' "ויואל משה." אין אלה אלא לשון שבועה... לפיכך הקדים המלאך להרוג את משה...

"Foreign [land]" – Rabbi Yehoshua said: It certainly was a foreign land to him. Rabbi Elazar haModai said: It was a land of a foreign god [nechar Kah]... When Moshe said to Yitro, "Give me your daughter Tzipporah for a wife," Yitro replied, "Accept that which I will tell you, and I will give her to you for a wife." He said, "What is it?" He said, "Your first son shall be for idolatry, and afterward for Heaven." He accepted it. Yitro said, "Swear to me," and he swore to him, as it says, "Vayoel Moshe," and alah is an oath... Therefore, the malach came to kill Moshe...

Introduction to Pilegesh b'Givah

3. Outline of Perakim 19-21

19:1-12 Prologue: A Levi, his pilegesh and her family

19:13-28 Barbarity in Givah 19:29-20:13 National horror 20:14-48 War with Binyamin 21:1-25 Wives for Binyamin

4. Rashi to Shoftim 17:1

:בפלגש בגבעה נאמר על יבוס שבירושלים "לא נסור אל עיר עובדי כוכבים," למדנו שעדיין לא כבשו את ירושלים "לא נסור אל ניו שבירושלים "לא נסור אל ניו שבירושלים "א Land in *pilegesh b'Givah* it says of Yevus in Jerusalem, "We will not turn to the city of idolaters." We learn that they had not yet conquered Jerusalem.

5. Talmud, Sanhedrin 103b

מפני מה לא מנו את מיכה? מפני שפתו מצויה לעוברי דרכים... בקשו מלאכי השרת לדוחפו, אמר להן הקב"ה "הניחו לו, שפתו מצויה לעוברי דרכים." ועל דבר זה נענשו אנשי פלגש בגבעה.

Why did they not list Michah [among those who do not enter *olam haba*]? Because his bread was available for travellers... The ministering *malachim* wished to push him, but Gd told them, "Leave him be, for his bread is available for travellers." And for this, the people of *Pilegesh b'Givah* were punished.

6. Abarbanel to Shoftim 17:1

ואחרי זכרונם סיפר הענינים האלה, ועם היותם קודמים בזמן היו אחרונים בספר, לפי שנזכרו יחד עניני השופטים ומלחמותיהם, ואחרי השלמתם זכר עניני ישראל שקרו בימיהם שאינם מתיחסים אל האויבים ואל השופטים...

And after listing those [events] it told of these things. Even though they preceded, they are last in the book because the matters of the shoftim and their wars are listed together, and after their conclusion it listed the matters of Israel, which occurred in their day, which are not about enemies or judges...

7. Shemuel I 11:7

וַיָּפַּּל פַּחַד אָטֶר נְיָנַתְּחָהוּ וַיְשַׁלַּח בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים לֵאמֹר אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחַר שְׁמוּאֵל כֹּה יֵעָשֶׁה לְבְקֵרוֹ וַיִּפֹּל פַּחַד ד' עַל העם וַיַּצָאוּ בָּאִישׁ אַחד:

And he took a pair of cattle and cut it up, and he sent it throughout Israel via messengers, saying: Anyone who will not go out after Shaul and Shemuel, so shall be done to his cattle. And the fear of Gd fell upon the nation, and they went out as one.

8. Prof. Yechezkel Kaufmann, Sefer Shoftim, pg. 278-279

הדעה שהספור נוצר מתוך תעמולת-זוועה של בית דוד נגד בית שאול, אינה אלא המצאה בטלה ותלויה על בלימה. אילו היתה קיימת תעמולת-זוועה כזאת, היינו צריכים למצוא זכר כל שהוא לה בספר שמואל ומלכים. אבל אין זכר. שאול הוא דמות טרגית, אבל מלאה הוד ואצילות. לדוד, הוא "משיח ד" עד הרגע האחרון... ובכלל אין שום מילת גנאי לבנימין במקרא מחוץ לסיפור פילגש בגבעה. ואף בסיפור זה עצמו בנימין הוא אח, והעם בוכה על גורלו ומבקש עצה להקים לו שארית... כל שכן שלא הייתה קיימת שום איבה של "יהודים מאוחרים" לשאול ובנימין. אין שום רמז לאיבה כזאת בשום מקום. אחרי חלוקת המלוכה דבק בנימין ביהודה ונשאר נאמן לבית דוד כל הימים. דבר זה כשהוא לעצמו מוכיח, שלא היתה קיימת איבת-קבע לבנימין ביהודה...

The view that the story was created as propaganda of atrocity for the house of David against the house of Shaul is only an empty creation, based upon nothing. Had such propaganda of atrocity existed, we should have found some mention of it in the books of Shemuel and Melachim, but there is no mention. Shaul is a tragic image, but full of glory and nobility. To David, [Shaul] is "the anointed of Gd" to the last minute... And there is no word of disgrace against Binyamin in Scripture, other than the story of *pilegesh b'Givah*. Even in this story itself, Binyamin is a brother, and the nation cries at his lot and tries to maintain a remnant... Certainly, there was no enmity of "later Jews" for Shaul and Binyamin. There is no hint of enmity like this, anywhere. After the division of the monarchy, Binyamin stuck with Yehudah and remained loyal to the house of David forever. This itself demonstrates that there was no enduring enmity for Binyamin in Yehudah...

9. Suzanne Glass, The Concubine Connection, The Independent, Oct. 19 1996

Dial the New York telephone number advertised in bold black print on the fliers and you are answered by a recording. "This is the Shalom Bayis [Peace in the Home] Organisation," says a woman's voice. "If matters in your marriage are urgent, never threaten your spouse with talk of a divorce. Our organisation offers hundreds of career women, desperate to be concubines to exclusively married men. If you think a concubine would enhance your marriage please leave a bleeper number and a brief description of yourself after the tone...

10. Rambam, Mishneh Torah Hilchot Melachim 4:4

וכן לוקח מכל גבול ישראל נשים ופלגשים, נשים בכתובה וקדושין, ופלגשים בלא כתובה ובלא קידושין אלא ביחוד בלבד קונה אותה ומותרת לו, אבל ההדיוט אסור בפילגש...

A king may take wives and concubines from all of Israel – wives with Ketubah and Kiddushin, concubines without Ketubah or Kiddushin, but simply transacting with her by designation and thus she becomes permissible to him. Regular people may not have concubines...

11. Talmud, Ketuvot 56b-57a

אחתיה דרמי בר חמא הות נסיבא לרב אויא אירכס כתובתה אתו לקמיה דרב יוסף אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' מאיר אבל חכמים אומרים משהא אדם את אשתו שתים ושלש שנים בלא כתובה אמר ליה אביי והא אמר רב נחמן אמר שמואל הלכה כרבי מאיר בגזירותיו אי הכי זיל כתוב לה

Rami bar Chama's sister was married to Rav Avya, and she lost her ketubah document. The couple came to Rav Yosef. Rav Yosef told them: Shemuel said that although Rabbi Meir prohibits a couple from living together without a ketubah, the sages said that they may live thus for two or three years without a ketubah. Abbaye replied: But didn't Rav Nachman cite Shemuel to say that the law follows Rabbi Meir on his decrees! Rav Yosef said: If so, write her a new Ketubah.

12. Talmud, Gittin 6b

ר' אביתר הוא דאסכים מריה על ידיה דכתיב "ותזנה עליו פילגשו," רבי אביתר אמר זבוב מצא לה, ר' יונתן אמר נימא מצא לה, ואשכחיה ר' אביתר לאליהו א"ל מאי קא עביד הקב"ה? א"ל עסיק בפילגש בגבעה. ומאי קאמר? אמר ליה "אביתר בני כך הוא אומר, יונתן בני כך הוא אומר." א"ל ח"ו ומי איכא ספיקא קמי שמיא?! א"ל אלו ואלו דברי אלקים חיים הן - זבוב מצא ולא הקפיד, נימא מצא והקפיד... אמר רב חסדא לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתירה והפילה כמה רבבות מישראל. אמר רב יהודה אמר רב: כל המטיל אימה יתירה בתוך ביתו סוף הוא בא לידי שלש עבירות גילוי עריות ושפיכות דמים וחילול שבת...